

Afgørelse om godkendelse af EPEX SPOT's udgifter til den europæiske markedskobling

RESUMÉ

Forsyningstilsynet godkender med denne afgørelse, at EPEX SPOT SE kan få dækket 9.213 EUR af deres udgifter til at oprette og ændre day-ahead og intraday-markedskoblingerne i 2017 via de danske nettariffer.

EU-landenes respektive andele af fællesudgifter, regionale udgifter og nationale udgifter til markedskoblingen kan efter Kommissionens forordning om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (CACM) dækkes i kraft af gebyrer, som el-børserne (NEMO'erne) selv opkræver, nationale nettariffer eller andre passende mekanismer. EU-landenes regulerende myndigheder skal godkende denne udgiftsdækning under hensyn til en vurdering af, om udgifterne er rimelige, lønsomme og forholdsmæssige.

EPEX SPOT SE ansøgte den 17. januar 2020 Forsyningstilsynet om at få dækket en række udgifter fra 2017 til den såkaldte day-ahead (SDAC) - og intraday-markedskobling (SIDC) via de danske nettariffer. Udgifterne til SDAC og SIDC er kategoriseret som såkaldte fælles-, regionale - og nationale udgifter. EPEX SPOT SE har ansøgt om at få dækket 9.213 EUR via de danske nettariffer, som opkræves af den danske transmissionssystemoperatør (TSO), Energinet.

Forsyningstilsynet har fundet, at EPEX SPOT SE for 2017 overordnet set og på grundlag af CACM kan få dækket EPEX SPOT SE's fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC via den danske TSO Energinets nettariffer. Fremfor at være henvist til en udgiftsdækning via egne gebyrer eller via "andre passende mekanismer".

Forsyningstilsynet har dertil vurderet, at Danmarks andel af de fælles NEMO- og TSO-udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC skal fordeles 50/50 mellem Energinet og de NEMO'er, der opererer på det danske el-marked, herunder EPEX SPOT SE. Forsyningstilsynet har også vurderet, at når der er mere end én NEMO i Danmark, skal NEMO'ernes andel af de fælles- og regionale - og nationale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC fordeles mellem NEMO'erne, således at 1/3 fordeles ligeligt mellem NEMO'erne, og 2/3 fordeles under hensyn til handlet volumen pr. NEMO. Forsyningstilsynet har fundet, at disse fordelingsnøgler indebærer en fair behandling af TSO'er og NEMO'er, som nævnt i CACM's formålsregler, og er proportionel i forhold til de respektive roller og ansvar for Energinet og NEMO'erne på det danske el-marked.

FORSYNINGSTILSYNET
Torvegade 10

3300 Frederiksværk

Tlf. 4171 5400

post@forsyningstilsynet.dk

www.forsyningstilsynet.dk

Forsyningstilsynet har dernæst vurderet, om udgifterne, for at kunne blive dækket af Energinets nettariffer, opfylder kriterierne for at være rimelige, lønsomme og forholdsmæssige, som nævnt i den danske sprogversion af CACM.

Forsyningstilsynet har forstået kriteriet *rimelige* sådan, at udgifterne skal være *omkostningsægte*. Forsyningstilsynet har på dette grundlag vurderet, at de fælles- og regionale udgifter er *rimelige*. Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at der er tale om udgifter, der direkte kan henføres til at opretholde og ændre SDAC og SIDC.

Forsyningstilsynet har fortolket kriteriet *lønsomme* i den danske sprogversion af CACM som *effektive*, idet *effektive* indgår i CACM's formål om konkurrence m.v. og på det samme sted i flere andre EU-landes sprogversioner af CACM, hvor der i den danske sprogversion står *lønsomme*. Forsyningstilsynet har dertil fundet, at de lavere elpriser, som forbrugerne kan opnå som følge af SDAC og SIDC, er langt større end den stigning i tarif, som forbrugerne vil få som følge af dækning af EPEX SPOT SE's udgifter til SDAC og SIDC. En fuldt ud gennemført markedskobling af de europæiske el-markeder vil medføre fordele på mellem 2,5 og 4 mia. EUR hvert år eller 5 til 8 EUR pr. forbruger. Til sammenligning vil en dækning af EPEX SPOT SE's andel af udgifterne til SDAC og SIDC forøge de danske forbrugeres tarif med under 0,01 EUR i et år. Forsyningstilsynet herefter vurderet, at de fælles- og regionale udgifter, som EPEX SPOT SE har ansøgt dækket via Energinets nettariffer, må anses for *lønsomme*, fortolket som *effektive*.

Forsyningstilsynet har forstået kriteriet *forholdsmæssige* i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet ifølge dansk forvaltningsret og EU-retligt. Forsyningstilsynet har i denne sammenhæng vurderet, at EPEX SPOT SE's ansøgte dækning af fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC for 2017 ikke går videre, end hvad der tjener funktionaliteten og effektiviteten af EU's indre marked for handel med el samt markedskoblingen, og at udgifterne må anses for at være *forholdsmæssige*.

Forsyningstilsynet har således vurderet EPEX SPOT SE's ansøgning og har godkendt, at EPEX SPOT SE via Energinets nettariffer kan få dækket fælles- og regionale udgifter for 2017 for i alt 9.213 EUR til at oprette og ændre SDAC og SIDC.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender, at EPEX SPOT SE kan få dækket udgifter til oprettelse og ændring af day-ahead- og intraday-markedskoblingerne i 2017 svarende til 9.213 EUR via de danske nettariffer.

Afgørelsen er truffet i medfør af artikel 75, stk. 2, jf. artikel 9, stk. 8, litra e, i Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetsallokering og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (CACM), og hvor artikel 9 i forordning 2015/1222 senest er ændret ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/280 af 22. februar 2021.

Denne godkendelse vil have virkning for de priser, som Energinet Elsystemansvar efter § 2 i bekendtgørelse nr. 816 af 27. juni 2016 om økonomisk regulering af Energinet.dk kan indregne som nødvendige udgifter ved effektiv drift for de aktiviteter, der varetages i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Forsyningstilsynet skal i denne sag tage stilling til EPEX SPOT SE's (EPEX SPOT's) ansøgning, om de danske nettariffer skal dække en række afholdte udgifter til at oprette og ændre den fælleseuropæiske markedskobling i day-ahead (SDAC) og intraday (SIDC) i overensstemmelse med reglerne i CACM.

EPEX SPOT er elektricitetsmarkedsoperatør (NEMO) i Danmark, og NEMO'erne, herunder EPEX SPOT, er som udgangspunktet i indbyrdes konkurrence med hinanden. Men eftersom NEMO'erne råder over de inputdata, dvs. købs- og salgsbud, der kræves for at gennemføre kapacitetsallokeringen i forbindelse med SDAC og SIDC, er der i CACM fastsat et offentligretligt grundlag for, at NEMO'erne kan få dækket udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC.

Udgifterne til at oprette og ændre samt til drift af SDAC og SIDC skal i overensstemmelse med CACM kategoriseres som fælles-, regionale - eller nationale udgifter. CACM anvender denne kategorisering for at sikre, at de udgifter, som markedskoblingen giver anledning til, fordeles mellem EU-landene. CACM fastsætter dertil, at det enkelte EU-lands regulerende myndighed skal vurdere, at udgifterne opfylder kriterier for at være rimelige, lønsomme og forholdsmæssige for at kunne blive dækket via nettarifferne.

SAGENS HİDTİDİGE FORLØB OG SAGENS VÆSENTLİGSTE AKTER

Forsyningstilsynet modtog 1. marts 2019 en fælles udgiftsrapport fra alle transmissions-systemoperatører (TSO'er) og NEMO'er i Europa for 2017 (bilag 1) fra ENTSO-E. Rapporten indeholdt en samlet oversigt over fælles- og regionale udgifter til etablering og drift af SDAC og SIDC.

EPEX SPOT sendte 17. januar 2020 en individuel udgiftsrapport (fortrolig) til de nordiske regulerende myndigheder, herunder Forsyningstilsynet. Rapporten omfatter EPEX SPOT's andel af de fælles og regionale udgifter til SDAC og SIDC for 2017. De nordiske regulerende myndigheder blev enige om at koordinere behandlingen af EPEX SPOT's individuelle udgiftsrapport.

De nordiske regulerende myndigheder fandt, at udgiftsrapporten behøvede nærmere specificering. EPEX SPOT fremsendte derefter på anmodning fra de nordiske regulerende myndigheder 20. marts 2020 en forklaring af de afholdte udgifter (bilag 2) til Forsyningstilsynet og de øvrige nordiske regulerende myndigheder.

De europæiske regulerende myndigheder oplyste den 15. februar 2021 om ny vejledning ved fordeling af såkaldte individuelle til støtte for fællesudgifter. Forsyningstilsynet anmodede på den baggrund EPEX SPOT den 12. april 2021 om at sende reviderede udgiftsrapporter i henhold til den nye vejledning til Forsyningstilsynet med ansøgning om det beløb, som EPEX SPOT ønskede at få dækket via den danske TSO's nettariffer.

EPEX SPOT har indgivet en opdateret ansøgning og udgiftsrapport (fortrolig) den 12. maj 2021 til Forsyningstilsynet, hvorved EPEX SPOT ansøger om at få dækket 9.213 EUR til at oprette og ændre SDAC og SIDC via de danske nettariffer.

Forsyningstilsynet har den 14. juni 2021 anmodet Energinet om at oplyse om, og i givet fald med hvilket beløb, hvormed Energinet har dækket udgifter for EPEX SPOT for 2017. Denne anmodning har sammenhæng med, at EPEX SPOT og Energinet indgår som

parter i de projekter, der ligger til grund for SDAC og SIDC før ikrafttrædelsen af CACM. Det drejer sig om projekterne Price Coupling of Regions (PCR) og Cross-Border intraday (XBID).

Energinet har på denne baggrund oplyst den 16.juni 2021, at Energinet ikke har dækket nogle af EPEX SPOT's udgifter der er opstået i 2017.

Forsyningstilsynet har udarbejdet en vejledning "Nordic Cost Guidance" (bilag 3) i samarbejde med de øvrige nordiske regulerende myndigheder. Vejledningen er offentliggjort på de nordiske regulerende myndigheders samarbejdsorganisation NordREG's hjemmeside den 20. december 2019. Formålet med Nordic Cost Guidance er at koordinere en samlet tilgang til fordelingen og dækning af udgifter blandt de nordiske lande. Nordic Cost Guidance udgør samtidig også en vejledning til NEMO'erne om opgørelse af de respektive nordiske landes, herunder Danmarks, andel af de fællesudgifter, der tilfalder NEMO'erne, og som NEMO'erne kan ansøge om dækning for.

De regulerende myndigheder i EU godkendte i maj 2017 et fælles EU-dokument som vejledning til NEMO'er og TSO'er for forberedelsen af den årlige udgiftsrapport (bilag 4).

De nordiske regulerende myndigheder, herunder Forsyningstilsynet, gennemførte for perioden fra den 28. november til den 15. december 2017 en offentlig høring over et udkast til Nordic Cost Guidance. De nordiske regulerende myndigheder modtog hørings svar fra de nordiske TSO'er (bilag 5), Nord Pool European Market Coupling Operator (Nord Pool EMCO) (bilag 6) og EPEX SPOT SE (bilag 7).

BAGGRUND

Det fremgår af CACM, at der skal gennemføres en kobling af fælles day-ahead- og intradaymarkeder. Day-ahead-markedet omfatter handel med el mellem aktører dagen før driftsdøgnet. Intraday-markedet omfatter handel med el, efter day-ahead-markedet lukker og frem til en time før driftstimen. De indbyrdes sammenhængende koblinger af successive tidsrammer for handel med el udgør de væsentligste virkemidler for at fremme et velfungerende og indbyrdes sammenkoblet indre marked for energi, hvor el handles fra lavprismråder til højprismråder, og hvor overførselsforbindelserne udnyttes optimalt. Markedskoblingerne fremmer således handlen med el inden for EU.

NEMO'erne, som afvikler handlen med el på engrosmarkedet, er vigtige aktører ved gennemførelsen af markedskoblingen, da NEMO'erne besidder de inputdata, dvs. købs- og salgsbud fra markedsaktørerne, som skal bruges til at beregne priser i alle budområder og de købs- og salgsbud, der bliver aktiveret i markedet.

NEMO'erne varetager en række opgaver og er pålagt en række forpligtelser efter CACM.

Hvert EU-land skal således sikre efter CACM, at der er mindst én udpeget NEMO i det pågældende EU-land til at deltage i den fælles day-ahead- og intraday-handelskobling. For at blive udpeget som NEMO i et EU-land, skal man ansøge EU-landets regulerende myndighed. Hvert EU-land kan som udgangspunkt udpege flere NEMO'er, som ansvarlige for EU-landets deltagelse i den fælles day-ahead- og intraday-kobling.

Den enkelte NEMO, der er udpeget i ét EU-land, kan dertil som udgangspunkt frit tilbyde sine day-ahead- og intraday-handelsydelse i én eller flere andre EU-lande uden først

at blive udpeget som NEMO i de pågældende andre EU-lande (forklaret på engelsk som passporting NEMO). EPEX SPOT, der er udpeget som NEMO i bl.a. Frankrig, har på dette grundlag påbegyndt at tilbyde day-ahead- og intraday-handelsydelse i Danmark.

Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) udpegede i 2015 og igen i 2019 Nord Pool Spot AS (nu Nord Pool EMCO), som NEMO i de to danske budområder. Der er således på nuværende tidspunkt to aktive NEMO'er i Danmark med ansvar for koblingen af de danske day-ahead- og intraday-markeder til resten af EU's day-ahead- og intraday-markeder.

EPEX SPOT SOCIETAS EUROPAEA (SE)

EPEX SPOT SE er et selskab, som ejes 51 procent af EEX Group og 49 pct. af HGRT. EEX Group ejes hovedsageligt af Deutsche Börse AG (75,02 pct.). HGRT er et holdingselskab bestående af TSOerne Amprion, APG, Elia, RTE, Swissgrid og Tennet.

EPEX SPOT er udpeget elektricitetsmarkedsoperatør (NEMO) i Østrig, Frankrig, Tyskland og Luxembourg. EPEX SPOT tilbyder handel i en lang række lande i Europa, herunder de nordiske lande. .

EPEX SPOT har været passporting NEMO i Danmark siden februar 2016. EPEX SPOT notificerede den gang Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) om deres intention at tilbyde day-ahead og intraday handel med levering i de danske budområder. EPEX SPOT var aktiv som shippingagent i de danske budområder fra den 12.juni 2018.

EPEX SPOT har tilbudt produkter til danske markedsaktører i intraday-markedet fra 25.maj 2020, samt i day-ahead-markedet fra den 3.juni 2020.

KATEGORISERING OG DÆKNING AF UDGIFTER EFTER REGLERNE I CACM

EPEX SPOT's ansøgning om dækning af udgifter er indgivet med hjemmel i CACM.

Det enkelte EU-land skal efter CACM bære en andel af udgifterne til at oprette og ændre samt til drift af bl.a. priskoblingsalgoritmen og algoritmen for kontinuerlig handel i henholdsvis SDAC og SIDC, samt af de metoder, der i øvrigt er nødvendige for, at SDAC og SIDC kan fungere. Dette har som baggrund, at markedskoblingen er til fordel for den enkelte forbruger i hvert EU-land.

Når day-ahead- og intraday-markederne kobles sammen på tværs af EU-landene, maksimeres den samlede velfærd, da udbuddet og efterspørgslen af el balanceres ved hjælp af import eller eksport. Dette sikrer, at de billigste producenter i EU leverer strømmen.

CACM fastsætter, at det enkelte EU-lands andel af udgifter, der er opstået ved markedskoblingerne, kan dækkes ved hjælp af mekanismer, som hver enkelt forbruger er med til at betale for, herunder nettariff og systemtariffer. Tarifferne opkræves af den danske TSO, Energinet Elsystemansvar (Energinet). De betales af alle, der forbruger el, og udregnes efter forbrug som øre/kWh.

Nettariffen dækker Energinets udgifter til drift og vedligeholdelse af det overordnede elnet og udenlandsforbindelserne. Systemtarifferne dækker udgifter til forsynings sikkerhed og elforsynings kvaliteten, herunder reservekapacitet, systemdrift m.v.

Inden udgifterne til at oprette og ændre samt til drift af SDAC og SIDC kan dækkes via nettarifferne, skal det enkelte EU-lands regulerende myndighed påse, at udgifterne er opgjort og kategoriseret korrekt, herunder særligt for at forhindre krydssubsidiering.

Oprettelsen af en fælles day-ahead- og intraday-kobling kræver, at potentielt konkurrerende NEMO'er samarbejder om at oprette fælles markedskoblingsfunktioner. Samarbejdet mellem NEMO'erne skal ifølge CACM være strengt begrænset til, hvad der er nødvendigt for på effektiv og sikker vis at kunne udvikle, gennemføre og drive den fælles day-ahead- og intraday-kobling.

Den fælles udøvelse af markedskoblingen skal derfor være baseret på princippet om ikke-diskrimination og sikre, at ingen af NEMO'erne uberettiget opnår økonomiske fordele ved at deltage i SDAC og SIDC. Det regulatoriske tilsyn med NEMO'ernes kategorisering til brug for markedskoblingen er således en væsentlig opgave for de regulerende myndigheder.

KATEGORISERING

Oprettelsen af en fælles day-ahead- og intraday-kobling på tværs af EU-landene foretages løbende, fra CACM trådte i kraft i 2015. Inden ikrafttrædelsen af CACM var der væsentlige forskelle på de nationale reguleringsrammer for handel med el samt for transmissionsnettets fysiske struktur på tværs af EU-lande og regioner. Det følger også af CACM, at en række metoder skal udarbejdes og implementeres. Dette skal i første række ske på regionalt plan i ramme af de såkaldte kapacitetsberegningsregioner, der fastsættes af ACER med hjemmel i CACM.

En kapacitetsberegningregion (CCR) er et geografisk område, der anvender samme koordinerende kapacitetsberegning. Der er i EU på nuværende tidspunkt i alt 11 CCRs, og hvor de danske budområdegrænser indgår i henholdsvis CCR Nordic og CCR Hansa.

Kategoriseringen af udgifter skal derfor i første omgang fordeles på:

1. fælles udgifter, dvs. udgifter for projekter, der omfatter alle EU-landene,
2. regionale udgifter, dvs. udgifter for projekter, der omfatter de lande i en region, som projektet er relevant for, og
3. nationale udgifter, dvs. udgifter som udspringer af et EU-lands individuelle og specifikke behov for at kunne deltage i markedskoblingerne.

Udgifterne til fælles EU-projekter i forbindelse med day-ahead- og intraday-markedskoblingen fordeles mellem EU-landene efter fordelingsnøglerne i CACM.

De regionale udgifter fordeles mellem de EU-lande, som projektet er relevant for, ifølge den samme fordelingsnøgle eller alternativt en anden fordelingsnøgle, som på forhånd er godkendt af de relevante regulerende myndigheder i den pågældende region.

De nationale udgifter skal ikke fordeles mellem EU-landene, da de, som ovenfor beskrevet, alene knytter sig til det enkelte EU-lands individuelle og specifikke behov og derfor direkte kan tilskrives det enkelte EU-land.

Når fordelingen af udgifter er foretaget, har hver enkelt EU-land en andel af de fælles -, regionale - og nationale udgifter til at oprette og ændre samt til drift af SDAC og SIDC.

Denne andel er specificeret i en årlig rapport, som TSO'erne og NEMO'erne udarbejder i fællesskab, og som i detaljer redegør for udgifterne. Rapporten sendes til orientering til de nationale regulerende myndigheder (bilag 1).

Den årlige rapport kategoriserer endvidere udgifterne, som hhv. NEMO-udgifter, TSO-udgifter og fælles NEMO-/TSO-udgifter. Dette gøres under hensyn til, at de forskellige metoder, der er nødvendige for at oprette og ændre samt til drift af SDAC og SIDC, udarbejdes og implementeres enten af TSO'erne, af NEMO'erne eller som led i samarbejde mellem TSO'erne og NEMO'erne.

NEMO'erne har i samarbejde ansvar for at udvikle og vedligeholde de algoritmer, systemer og procedurer, der anvendes i SDAC og SIDC. NEMO'erne har også ansvar for at behandle inputdata om overførselskapacitet og allokeringbegrænsninger samt drift af priskoblingsalgoritmen og algoritmen for kontinuerlig handel.

Fordelingen af NEMO-udgifter, TSO-udgifter og fælles NEMO- og TSO-udgifter skal således afspejle fordelingen af de forskellige opgaver, som henholdsvis NEMO'erne og TSO'erne har ansvar for.

UDGIFTSDÆKNING

Det følger af CACM, at såvel fælles -, regionale - som nationale udgifter i princippet kan dækkes via tre alternative betalingsmidler: Gebyrer, som NEMO'erne selv opkræver, TSO'ernes nettariffer eller "andre passende mekanismer", som fastsat af de kompetente regulerende myndigheder. Det er dertil en fælles betingelse for dækning uanset alternativ, at udgifterne konkret vurderes at være *rimelige*, *lønsomme* og *forholdsmæssige*. Det er den nationale regulerende myndighed, der skal foretage vurderingen af udgifterne under iagttagelse af disse kriterier.

NEMO'erne, herunder EPEX SPOT, der tilbyder day-ahead- og intraday-handelsydelse i Danmark, er kommercielle og konkurrenceudsatte, og Forsyningstilsynet regulerer ikke de medlemspriser (dvs. gebyrer), som NEMO'erne opkræver af deres medlemmer. Det påhviler dog EU-landenes regulerende myndigheder, herunder Forsyningstilsynet, at vurdere efter CACM artikel 75, stk. 2, om NEMO'erne, herunder EPEX SPOT, kan få dækket deres udgifter i kraft af NEMO'ernes egne gebyrer eller "andre passende mekanismer", som respektive alternativer til en dækning via TSO'ernes nettariffer.

FORSØG PÅ AT ENES OM KRITERIER FOR AT FORDELE FÆLLESUDGIFTER
CACM artikel 80, stk. 3, jf. artikel 2, litra a, fastsætter ikke, hvordan der nærmere skal gås frem, når fællesudgifter til day-ahead-markedskoblingen (SDAC) og intraday-markedskoblingen (SIDC) skal fordeles mellem TSO'er og NEMO'er.

EU-landenes regulerende myndigheder forsøgte i løbet af 2016-2017 at enes om fælles EU-kriterier for fordeling af fællesudgifter til SDAC og SIDC mellem TSO'er og NEMO'er efter CACM artikel 80, stk. 3.

EU-landenes regulerende myndigheder måtte dog i brev af 10. maj 2017 skrive til TSO'ernes europæiske samarbejdsorganisation ENTSO-E og til NEMO-komiteen, at de regulerende myndigheder ikke kunne enes om nærmere fælles EU-kriterier for fordeling mellem TSO'er og NEMO'er af fællesudgifter til SDAC og SIDC efter CACM artikel 80, stk. 3.

EU-landenes regulerende myndigheder blev dog enige om, at CACM artikel 80 stk. 3, i praksis skal anvendes således til at fordele udgifterne mellem EU-landene:

- 1/8 af udgifterne fordeles ligeligt mellem EU-landene
- 5/8 af udgifterne fordeles mellem EU-landene i forhold til volumen af elforbrug
- 2/8 af udgifterne fordeles mellem EU-landene i forhold til volumen af handlet el i SDAC og SIDC ved NEMO'erne.

Ovenstående fortolkning fremgår af en fælles EU-regulatorisk vejledning til NEMO'ernes udarbejdelse af årlige udgiftsrapporter, "NRAs guidance to NEMOs and TSOs for preparing the Yearly Report on cost as referred to Article 80 et seq CACM Guideline", som blev godkendt på de regulerende myndigheders møde i regi af Energy Regulators' Forum (ERF) i maj 2017 (bilag 4).

Det er herefter op til det enkelte EU-lands regulerende myndighed, herunder Forsynings-tilsynet, at foretage den nærmere fordeling af de fælles NEMO-/TSO-udgifter mellem TSO'er og NEMO'er inden for hvert EU-land. Når fællesudgifterne er fordelt, er det tilsvarende op til det enkelte EU-lands regulerende myndighed at træffe nærmere bestemmelse om dækning af de omhandlede udgifter.

Flertallet af EU-landenes regulerende myndigheder har i praksis foretaget en 50/50-fordeling af det pågældende EU-lands andel af de fælles udgifter mellem EU-landets TSO/TSO'er og den/de NEMO'er, som opererer i EU-landet.

NORDIC COST GUIDANCE

BAGGRUNDEN FOR UDARBEJDELSEN AF NORDIC COST GUIDANCE

Hverken NEMO'er eller alle regulerende myndigheder inden for EU kunne i løbet af 2016-2017 blive enige om fælles EU-kriterier for fordeling af fællesudgifter til day-ahead-markedskoblingen (SDAC) og intraday-markedskoblingen (SIDC) mellem alle NEMO'er og TSO'er inden for EU efter CACM artikel 80, stk. 3, og det blev i stedet valgt at fordele udgifterne til hvert EU-land.

De nordiske landes regulerende myndigheder har på den baggrund valgt at samarbejde om at udarbejde og anvende en fælles vejledning (Nordic Cost Guidance), som nærmere angiver "den nationale fordelingsnøgle" for fælles -, regionale - og nationale udgifter til SCAC og SIDC, og således at den samme fordelingsnøgle anvendes i hvert af de nordiske lande.

De nordiske regulerende myndigheder gennemførte som led i forberedelsen af udarbejdelsen af Nordic Cost Guidance en høring af NEMO'er og TSO'er for perioden 28. november til 15. december 2017.

De nordiske regulerende myndigheder angav i høringsbrevet, at de fælles NEMO- og TSO-udgifter skulle fordeles 50/50. NEMO'ernes andel skal yderligere fordeles med 1/3 ligeligt mellem NEMO'erne og 2/3 på baggrund af NEMO'ernes handlede volumener.

De nordiske regulerende myndigheder angav også i høringsbrevet, at NEMO'ernes andel af fællesudgifter til udvikling af SDAC og SIDC kunne dækkes af nettariffrerne, mens driftsudgifter og udgifter til clearing og afvikling ikke kunne dækkes af nettariffrerne.

De nordiske TSO'ers fælles hørings svar (bilag 5) til udkast til Nordic Cost Guidance angav, at de regulerende myndigheder skulle drage omsorg for, at NEMO'erne motive-res til at holde udviklingsomkostningerne rimelige og proportionale. TSO'erne var gene-relt enige i de regulerende myndigheders overvejelser, og TSO'erne fremhævede spe-cifikt, at NEMO'ernes udgifter til clearing og afvikling ikke skulle dækkes af nettatarifferne.

EPEX SPOT's hørings svar (bilag 7) til udkast til Nordic Cost Guidance angav, at både fælles driftsudgifter og NEMO'ernes udgifter til clearing og afvikling skulle dækkes af nettatarifferne: Hvis disse udgiftsdækninger ikke foretages i Norden, kan det føre til diskri-mination mellem NEMO'erne, da visse andre NEMO'er kan få dækket disse udgifter. EPEX SPOT finder, at dette vil skade konkurrencen mellem NEMO'erne, fordi nogle NEMO'er dermed vil være påtvunget at fastsætte højere gebyrer end andre NEMO'er.

EPEX SPOT bemærkede også, at fordelingen med 50/50-fordelingen af fællesudgifter mellem NEMO'er og TSO'er ikke var retfærdig, og at disse udgifter slet ikke burde for-deles mellem TSO'er og NEMO'er, men i stedet burde dækkes direkte af nettatarifferne.

Nord Pool EMCO's hørings svar (bilag 6) til udkast til Nordic Cost Guidance fremhævede, at en andel af de fælles driftsudgifter burde kunne dækkes af nettatarifferne, dog ikke nødvendigvis 100 pct., for at give incitament til at holde disse lave.

Nord Pool EMCO angav også, at udgifter til clearing og afvikling, når disse udgifter angår handel mellem forskellige NEMO'er og forskellige budområder, skal dækkes af nettarif-fer, da dette er en service, som NEMO'erne udfører for TSO'erne. Nord Pool EMCO var dog enig i, at udgifter til clearing og afvikling, når disse udgifter afholdes inden for den samme NEMO og inden for det samme budområde, ikke skulle dækkes af nettatariffer.

Nord Pool EMCO stillede derudover en lang række spørgsmål angående komplikationer og vanskeligheder i forhold til de mange detaljer, som Nord Pool EMCO ikke fandt, at CACM tager hensyn til. Herunder hvordan man skal behandle udgifter, som NEMO'erne betegner "individuelle udgifter til støtte for fællesudgifter".

De nordiske regulerende myndigheders arbejde med udkast til Nordic Cost Guidance, herunder de regulerende myndigheders til- og fravalg med hensyn til fælles nordiske principper og fordelingsnøgler for fordeling af udgifter til SDAC og SIDC mellem NEMO'er og TSO'er ifølge ovennævnte høringsbrev og tilhørende svar, ses at afspejle sig i indholdet af den første udgave af 6. juli 2018 af Nordic Cost Guidance og i den senest udgivne version fra 2020 (bilag 3).

INDHOLDET AF NORDIC COST GUIDANCE

Nordic Cost Guidance indeholder foruden "den nationale fordelingsnøgle" også retnings-linjer for de kategorier af udgifter, som NEMO'erne og TSO'erne som udgangspunkt kan få dækning for via nettatarifferne. Det er imidlertid en konkret vurdering hvert år, om ud-gifterne i de enkelte kategorier kan dækkes via nettatarifferne, da det afhænger af, om udgifterne vurderes til at være rimelige, lønsomme og forholdsmæssige.

Det er den nationale regulerende myndighed, der skal foretage denne konkrete vurde-ring efter CACM. I Danmark er Forsyningstilsynet den kompetente myndighed.

Nordic Cost Guidance er opbygget på følgende måde:

1. Fordelingen af de *fælles udgifter*, som er opstået som følge af koordinerede aktiviteter mellem *alle NEMO'erne* i EU.
 - a. Udgifterne til at *oprette og ændre samt til drift* af SDAC og SIDC skal fordeles således, at 1/3 deles ligeligt mellem NEMO'erne i Danmark og 2/3 fordeles under hensyntagen til handlet volumen pr. NEMO i Danmark
 - b. Udgifterne til at *oprette og ændre* SDAC og SIDC kan som udgangspunkt dækkes via nettarifferne
 - c. Udgifterne til *drift* af SDAC og SIDC kan ikke dækkes via nettarifferne
2. Fordelingen af de *fælles udgifter*, som er opstået som følge af koordinerede aktiviteter mellem *alle NEMO'erne og TSO'erne* i EU samt mulighederne for dækning via nettarifferne.
 - a. Udgifterne til at oprette og ændre samt til drift af SDAC og SIDC skal fordeles med 50 pct. til den nationale TSO, dvs. Energinet i Danmarks tilfælde, og 50 pct. til NEMO'erne.
 - b. Når der er mere end én NEMO i Danmark, så skal de 50 pct. herefter fordeles mellem NEMO'erne, således, at 1/3 fordeles ligeligt mellem NEMO'erne og 2/3 fordeles under hensyn til handlet volumen pr. NEMO.
 - c. Energinets andel (dvs. de 50 pct.) af udgifterne til at *oprette og ændre samt til drift* af SDAC og SIDC, kan Energinet som udgangspunkt indregne som nødvendige omkostninger ved effektiv drift for de aktiviteter, der varetages efter lov om Energinet
 - d. NEMO'ernes andel af udgifter til at *oprette og ændre* SDAC og SIDC kan som udgangspunkt dækkes via nettarifferne
 - e. NEMO'ernes andel af udgifter til *drift* af SDAC og SIDC kan ikke dækkes via nettarifferne
3. Fordelingen af de *fælles udgifter*, som er opstået som følge af koordinerede aktiviteter mellem *alle TSO'erne* i EU samt mulighederne for dækning via nettarifferne.
 - a. Danmarks andel af fællesudgifterne til at oprette og ændre samt til drift af SDAC og SIDC skal ikke fordeles yderligere, da der alene er én TSO (Energinet) i Danmark. Andelen udgør derfor 100 pct. Energinets andel.
 - b. Energinet kan som udgangspunkt indregne udgifterne til at *oprette og ændre samt drift* af SDAC og SIDC som nødvendige udgifter ved effektiv drift for de aktiviteter, der varetages efter lov om Energinet
4. Fordelingen af de *regionale udgifter* og mulighederne for dækning via nettarifferne.
 - a. TSO'erne og NEMO'erne i en region kan anmode regionens regulerende myndigheder om, at en specifik fordelingsnøgle til at fordele de regionale udgifter skal anvendes for den pågældende region. Alternativt er det fordelingsnøglen, angivet ovenfor under fællesudgifterne i pkt. 1-3, der anvendes.
 - b. Muligheden for at få dækket udgifterne via nettarifferne følger de principper, angivet for fællesudgifterne under pkt. 1.-3. ovenfor.
5. Fordelingen af *nationale udgifter* og mulighederne for dækning via nettarifferne.

- a. Fordelingen af nationale udgifter skal følge principperne i fordelingen af fællesudgifterne, som angivet ovenfor under pkt. 1.-3.
- b. NEMO'ernes andel af nationale udgifter kan ikke dækkes via nettarifferne.
- c. Energinets andel af nationale udgifter kan som udgangspunkt indregnes som nødvendige udgifter ved effektiv drift for de aktiviteter, der varetages efter lov om Energinet.

NEMO'erne har ud over de tre udgiftskategorier, der er fastsat i CACM, udviklet en ny kategori af udgifter, "individuelle udgifter til støtte for fællesudgifter". Nordic Cost Guidance indeholder også vejledning om disse udgifter.

Individuelle udgifter til støtte for fællesudgifter omfatter en række udgifter, som er kommercielt følsomme oplysninger. F.eks. til intern testning af systemer, og som NEMO'erne dermed ikke kan dele mellem sig, eftersom dette i givet fald ville gå videre end de rammer, som CACM fastsætter for NEMO'ernes samarbejde om SDAC og SIDC. Udgifterne i denne kategori indgår desuden ikke i den fælles udgiftsrapport fra alle TSO'erne og NEMO'erne i EU af selvsamme årsag.

EU-landenes regulerende myndigheder har fastlagt, at denne kategori ikke officielt eksisterer, og at NEMO'er, der har afholdt udgifter, som NEMO'erne finder hører til i denne kategori, i stedet skal placere disse udgifter under "nationale udgifter".

En NEMO fordeler selv de individuelle udgifter ud på de EU-lande, som NEMO'en tilbyder day-ahead- og intraday-handelsydelse i, således at en NEMO's samlede udgifter kan blive til nationale udgifter for hvert enkelt EU-land. Fordelingen sker efter fordelingsnøglen for fællesudgifter ifølge CACM artikel 80, stk. 2. Fællesudgifterne fordeles således mellem de enkelte EU-lande, hvori én eller flere NEMO'er opererer som aktører på el-markedet. En NEMO anses i denne sammenhæng for en operationel aktør på et el-marked, når NEMO'en modtager bud for planlagte udvekslinger i mindst ét budområde for hver tidsenhed i det pågældende EU-land.

Nordic Cost Guidance anfører, at de nationale udgifter, som er "individuelle udgifter til støtte for fællesudgifter" skal indeholde NEMO'ernes individuelle udgifter, der kan henføres direkte til aktiviteter for de fælles europæiske projekter. Disse projektrelaterede udgifter inkluderer ikke udgifter, som NEMO'erne har afholdt til at tilpasse egne systemer til at være forenelig med fællesaktiviteter. Kun hvis disse udgifter reelt har bidraget til at oprette og ændre den fælleseuropæiske markeds kobling, kan de omhandlede udgifter dækkes.

FÆLLESUDGIFTER TIL MARKEDSKOBLINGERNE

Fællesudgifterne til markeds koblingen i EU skal først fordeles mellem alle europæiske lande, der deltager i SDAC og SIDC, efter fordelingsnøglen i CACM artikel 80, stk. 2, og på baggrund af den fælles EU-regulatoriske vejledning til NEMO'ernes udarbejdelse af årlige udgiftsrapporter (bilag 4). Derefter fordeles Danmarks andel af fællesudgifterne til Energinet og NEMO'erne, jf. Nordic Cost Guidance. Resultatet af disse beregninger er anført i Boks 1.

EPEX SPOT har ikke selv afholdt deres andel af de fælles udgifter. Det er således udgifter, der er afholdt til de fælles projekter til markeds koblingen, og som EPEX SPOT

kun har haft en lille indflydelse på selv. F.eks. er størstedelen af udgifterne til SIDC afholdt af Deutsche Börse, men disse udgifter fordeles på alle EU-lande og dermed alle TSO'erne og NEMO'erne, da det er et fælles projekt.

BOKS 1 FORDELING AF FÆLLESUDGIFTER, I HENHOLD TIL FORDELINGSNØGLE I CACM OG NORDIC COST GUIDANCE

NEMO'ernes og TSO'ernes samlede fællesudgifter i EU til at oprette og ændre samt til drift af SDAC og SIDC var i alt 5.915.202 EUR i 2017.

Som det fremgår af fællesrapporten fra TSO'er og NEMO'er (bilag 1), udgjorde Danmarks andel af fællesudgifterne i 2017 følgende:

- 1,6 pct. af fællesudgifterne for SDAC
- 1,4 pct. af fællesudgifterne for SIDC

Dette medfører, at Danmarks andel af udgifterne udgør 86.553,91 EUR, herunder:

- TSO-udgifter: 9.638 EUR
- NEMO/TSO-udgifter: 43.323 EUR
- NEMO-udgifter: 33.593 EUR

Ifølge Nordic Cost Guidance tilskrives 31.300 EUR af Danmarks samlede udgifter til Energinet (50 pct. af TSO/NEMO-udgifterne tilskrives til TSO'en, dvs. $43.323/2 = 21.662$ EUR. I tillæg tilskrives hele summen fra TSO-udgifter til Energinet, dvs. 9.638 EUR).

Da der i 2017 var mere end én NEMO i de danske budområder, skal den resterende andel, dvs. 33.593 EUR + 21.662 EUR = 55.254 EUR fordeles mellem disse NEMO'er.

Det følger af Nordic Cost Guidance, at fordelingen mellem NEMO'erne sker ved, at 1/3 fordeles ligeligt mellem de aktive NEMO'er i et budområde, og 2/3 fordeles baseret på handlet volumen. I 2017 havde EPEX SPOT intet af det handlede volumen, hvilket betyder, at EPEX SPOT får tildelt 1/6 af NEMO-udgifterne i de danske budområder. For fællesudgifterne beløber det sig til 9.195 EUR for EPEX Spot SE.

EPEX SPOT'S UDGIFTSRAPPORT 2017

EPEX SPOT's ansøgning om at få dækket udgifterne til at oprette og ændre SDAC og SIDC via de danske nettariffer baserer sig på den fælles udgiftsrapport. Der henvises til bilag 1, som er præsenteret ovenfor, samt den beregning, som nærmere følger af Nordic Cost Guidance, ligeledes præsenteret ovenfor. Se dertil boks 1.

EPEX SPOT ansøger om dækning for totalt 9.213 EUR via de danske nettariffer. Der redegøres i det følgende for ansøgningen. En oversigt over EPEX SPOT's totale udgifter i de forskellige kategorier er vist nedenfor i Tabel 1.

EPEX SPOT's andel af de regionale udgifter udgør i alt 18 EUR (MRC projektet for Day-Ahead markedet).

Udgiftsrapporten indeholder udgifter for perioden 14. februar - 31. december 2017. Fordelingen af udgifter ifølge fordelingsnøglen i CACM trådte først i kraft 14. februar 2017, 2-års-dagen for CACM's generelle ikrafttrædelse. Det er kun udgifter, der er relevante for de danske budområder, som er inkluderet i udgiftsrapporten fra EPEX SPOT.

TABEL 1 OVERSIGT OVER EPEX SPOTS ANMELDTE UDGIFTER FOR DANMARK I 2017, EUR

	Fællesudgifter	Regionale udgifter	Nationale udgifter	Total
SDAC	3.840	18	-	3.858
SIDC	5.355	-	-	5.355
Samlede udgifter	9.195	18	-	9.213

EPEX SPOT's udgiftsrapport for 2017 er opdelt i to hoveddele, SDAC og SIDC, der dernæst er struktureret i tre kolonner: Udgifter i alt for hele markedskoblingsfunktionen, andelen for de danske budområder og EPEX SPOT's andel af udgifterne i de danske budområder. Dernæst fordeles fælles og regionale udgifter.

EPEX SPOT har ikke inkluderet nogle nationale udgifter for Danmark, i henhold til vejledning fra europæiske regulerende myndigheder.

Fællesudgifterne er opdelt mellem udgifter kun for NEMO'erne og de udgifter, der er opstået i samarbejde mellem NEMO'erne og TSO'erne, som er angivet i CACM.

De regionale udgifter viser det regionale projektet EPEX SPOT har deltaget i (MRC), og derunder udgifter, der er opstået i samarbejde mellem NEMO'erne og TSO'erne i det pågældende regionale projekt.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet vurderer, at EPEX SPOT SE (org. no. Paris 508 010 501, registreret under fransk lovgivning), som ansøger er part i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand. Forsyningstilsynet lægger til grund, at en afgørelse om godkendelse af udgifter skaber ret i forhold til EPEX SPOT.

Forsyningstilsynet har desuden vurderet, at Energinet Elsystemansvar A/S ("Energinet") (CVR nr. 39314959) er part i sagen i forvaltningsretlig forstand. Forsyningstilsynet finder i den sammenhæng, at Energinet bliver direkte berørt af Forsyningstilsynets afgørelse, da Energinet bliver finansielt berørt ved en afgørelse om godkendelse af udgiftsdækning. Udgifterne skal dækkes af de danske nettariffr, som Energinet er ansvarlige for at opkræve. Forsyningstilsynets afgørelse har den virkning, at Energinet kan afholde udgifterne som en del af de nødvendige udgifter til effektiv drift. Energinet indgår derfor som part i nærværende sag.

Forsyningstilsynet lægger i den sammenhæng til grund, at Myndighedsenheden hos Energinet, som er en del af Energinets koncern-moderselskab som selvstændig offentlig virksomhed (SOV) (CVR nr. 28980671), er partsrepræsentant for Energinet Elsystemansvar.

HØRING

PARTSHØRING AF UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet har den [dato] sendt udkast til afgørelse i partshøring hos EPEX SPOT samt Energinet.

OFFENTLIG HØRING AF UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet har den [dato] sendt udkast til afgørelse i offentlig høring.

RETSGRUNDLAG

DANSKE RETSKILDER

LOV OM ENERGINET (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 118 AF 6. FEBRUAR 2020, SOM ÆNDRET VED LOV 2211 AF 29. DECEMBER 2020)

§ 2. [...].

Stk. 2. Energinet varetager efter reglerne i denne lov samt efter reglerne i lov om elforsyning, [...] og med baggrund i en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning systemansvarlig virksomhed, eltransmissionsvirksomhed og gastransmissionsvirksomhed.

Stk. 3. Energinet kan efter godkendelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren oprette helejede datterselskaber. Energinet kan herudover eje ejerandele i andre selskaber med begrænset ansvar og indgå samarbejdsaftaler og lignende i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed.

BEKENDTGØRELSE NR. 816 AF 27. JUNI 2016 OM ØKONOMISK REGULERING AF ENERGINET.DK

§ 2. Energinet.dk kan i priserne for de aktiviteter, der varetages i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet Danmark, indregne nødvendige omkostninger ved effektiv drift og nødvendig forrentning af kapital.

LOV OM ELFORSYNING (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 984 AF 12. MAJ 2021)

§ 73. De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. [...]

ENERGIKLAGENÆVNETS AFGØRELSE AF 24. SEPTEMBER 2010, J.NR. 1011-405 og 1011-406, OM TARIF FOR DISTRIBUTION AF EL TIL A-KUNDER (EN GROS)

Energiklagenævnet fandt, at vurderingen af, om en tarif er fastsat efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, ikke alene skal foretages på baggrund af den samlede tarif. Vurderingen skal foretages i forhold til hvert enkelt driftsmæssigt forhold, som indgår i prisen. Dette sikrer, at en tarif er kostægte. [...]. Det påhviler således Energitilsynet efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, at foretage en vurdering af hvert enkelt driftsmæssigt forhold, der indgår i den samlede tarif, og ikke alene vurdere den samlede tarif. Det forhold, at en tarif som helhed fremstår som rimelig, medfører ikke nødvendigvis, at de enkelte elementer, der indgår i tariffen, er rimelige.

EU-RETLIGE RETSKILDER

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2015/1222 AF 24. JULI 2015 OM FASTSÆTTELSE AF RETNINGSLINJER FOR KAPACITETSTILDELING OG HÅNDTERING AF KAPACITETSBEGRÆNSNINGER (CACM), OG HVORAF ARTIKEL 9 ER ÆNDRET VED KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) NR. 2021/280 AF 22. FEBRUAR 2021

Der er med hjemmel i EU's el-markedsforordning, oprindeligt forordning 714/2009 og efterfølgende fra og med den 1. januar 2020 forordning 2019/943, vedtaget og udstedt forordning 2015/1222 (CACM). CACM gælder umiddelbart og er bindende i EU-landene.

Præambel-betragtninger

CACM's præambel-betragtninger nr. 23 og 24 angiver om dækning af NEMO-udgifter:

(23) Udgifter til sikring af bindende kapacitet eller til oprettelsen af processer i forbindelse med overholdelsen af denne forordning, og som er lønsomme, bør dækkes ved hjælp af nettariffer eller andre passende mekanismer på rettidig vis. NEMO'er, herunder også dem der udfører markedskoblingsfunktioner, bør have ret til at få dækket deres udgifter, hvis disse er lønsomme, rimelige og forholdsmæssige.

(24) Der bør aftales regler for fordelingen af fællesudgifter til den fælles day-ahead- og den fælles intraday-kobling mellem NEMO'er og TSO'er fra forskellige medlemsstater, inden gennemførelsesprocessen begynder, med henblik på at undgå forsinkelser og uenigheder som følge af udgiftsfordelingen.

Formål

CACM artikel 3, litra a-j, angiver formålet med forordningen. I relevant sammenhæng med den aktuelle sag citeres formålene ifølge CACM artikel 3, litra a, e, g og i:

Denne forordning har til formål at:

- a) fremme effektiv konkurrence inden for produktion og handel med og forsyning af elektricitet. [...]
- e) sikre, at TSO'er, NEMO'er, agenturet, regulerende myndigheder og markedsdeltagere får en fair og ikke-diskriminerende behandling [...]
- g) bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitetstransmissionssystemet og elektricitetssektoren i Unionen [...]
- i) skabe lige vilkår for NEMO'er [...]

Definitioner

En udpeget elektricitetsmarkedsoperatør, også kaldet NEMO (Nominated Electricity Market Operator) er defineret i CACM artikel 2, stk. 1, nr. 23:

- 23) »udpeget elektricitetsmarkedsoperatør«, også kaldet »NEMO« (nominated electricity market operator): en enhed, der af den kompetente myndighed er blevet udpeget til at udføre opgaver i forbindelse med den fælles day-ahead- eller intraday-kobling

En NEMO fungerer som markedsoperatør på nationale eller regionale markeder med henblik på i samarbejde med TSO'er at gennemføre den fælles day-ahead- og intraday-kobling ifølge CACM artikel 2, stk. 1, nr. 26 og 27:

26) »fælles day-ahead-kobling«, den auktionsproces, hvor indsamlede bud matches og overførselskapaciteten tildeles simultant for forskellige budområder på day-ahead-markedet

27) »fælles intraday-kobling«, den kontinuertlige proces, hvor indsamlede bud matches og overførselskapacitet tildeles simultant for forskellige budområder på intraday-markedet

En NEMO er ansvarlig for at udøve markedskoblingsfunktionerne i samarbejde med andre NEMO'er.

Markedskoblingsfunktionen er nærmere defineret i CACM artikel 2, stk. 1, nr. 30:

30) »markedskoblingsfunktionen«, den opgave, der består i at matche bud på henholdsvis day-ahead- og intraday-markedet for forskellige budområder og simultant tildele overførselskapacitet

Dækning af udgifter

Det enkelte EU-lands regulerende myndighed eller en anden kompetent myndighed skal godkende udgifter til kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger efter CACM artikel 9, stk. 8, litra e:

Artikel 9

[...]

8. Følgende vilkår, betingelser og metoder godkendes individuelt af hver regulerende eller anden kompetent myndighed i de berørte medlemsstater:

[...]

e) udgifterne til kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger, jf. artikel 75-79

CACM artikel 75, stk. 2, angår de enkelte EU-landes andel af fællesudgifterne:

Artikel 75

[...]

2. Medlemsstaternes andel af fællesudgifterne, jf. artikel 80, stk. 2, litra a), regionale udgifter, jf. artikel 80, stk. 2, litra b), og nationale udgifter, jf. artikel 80, stk. 2, litra c), der vurderes til at være rimelige, lønsomme og forholdsmæssige dækkes ved hjælp af de gebyrer, som NEMO'erne opkræver, nettariffer eller andre passende mekanismer som fastsat af de kompetente regulerende myndigheder.

CACM artikel 76 angår udgifter til oprettelse, ændring og drift af den fælles day-ahead- og intraday-kobling. Efter artikel 76, stk. 3, har NEMO'erne ret til at få dækket udgifter. CACM artikel 76 har følgende ordlyd:

1. Alle NEMO'er dækker følgende udgifter:

a) fælles, regionale og nationale udgifter til oprettelse, ajourføring eller yderligere udvikling af priskoblingsalgoritmen og den fælles day-ahead-kobling

b) fælles, regionale og nationale udgifter til oprettelse, ajourføring eller yderligere udvikling af algoritmen for kontinuertlig handel og den fælles intraday-kobling

c) fælles, regionale og nationale udgifter til driften af den fælles day-ahead- og intraday-kobling.

2. Efter aftale med de berørte NEMO'er, og såfremt de relevante regulerende myndigheder godkender det, kan TSO'er give et bidrag til dækning af de i stk. 1 omhandlede udgifter. I

sådanne tilfælde har hver TSO ret til, inden to måneder efter at have modtaget en prognose fra de berørte NEMO'er, at fremlægge et forslag om dette bidrag for de relevante regulerende myndigheder til godkendelse.

3. De berørte NEMO'er har ret til at få dækket de i stk. 1 omhandlede udgifter, som ikke er blevet af dækket af TSO'erne i henhold til stk. 2, ved hjælp af gebyrer eller andre passende mekanismer i henhold til en national ordning med de kompetente regulerende myndigheder, men kun hvis disse udgifter er rimelige og forholdsmæssige.

Udgifterne skal fordeles efter CACM artikel 80, som lyder:

1. Alle relevante NEMO'er og TSO'er udarbejder årligt en rapport til de regulerende myndigheder, der i detaljer forklarer udgifterne til oprettelse, ændring og drift af day-ahead- og intraday-koblingen. Denne rapport offentliggøres af agenturet under hensyntagen til følsomme forretningsoplysninger. Udgifter, der er direkte relateret til den fælles day-ahead- og intraday-kobling, skal kunne identificeres klart og separat og være reviderbare. Rapporten skal også indeholde de fulde oplysninger om de bidrag, som TSO'er og NEMO'er har ydet til dækning af udgifter, jf. artikel 76, stk. 2.

2. De i stk. 1 nævnte udgifter opdeles i:

- a) fællesudgifter vedrørende koordinerede aktiviteter med deltagelse af alle NEMO'er og TSO'er, der deltager i den fælles day-ahead- og intraday-kobling
- b) regionale udgifter vedrørende aktiviteter med deltagelse af alle NEMO'er og TSO'er, der samarbejder i en bestemt region
- c) nationale udgifter vedrørende aktiviteter med deltagelse af alle NEMO'er og TSO'er i den pågældende medlemsstat.

3. De i stk. 2, litra a), omhandlede fællesudgifter fordeles på de TSO'er og NEMO'er i medlemsstaterne og tredjelandene, som deltager i den fælles day-ahead- og intraday-kobling. Med henblik på at beregne det beløb, som TSO'erne og NEMO'erne i hver medlemsstat eller, i givet fald, hvert tredjeland skal betale, fordeles en ottendedel af fællesudgifterne ligeligt mellem alle medlemsstater og tredjelande, fem ottendedele fordeles mellem medlemsstaterne og tredjelandene i henhold til deres forbrug og to ottendedele fordeles ligeligt mellem de deltagende NEMO'er. For at tage højde for ændringer i fællesudgifterne eller ændringer blandt de deltagende TSO'er og NEMO'er tilpasses beregningen af fællesudgifterne jævnlige.

4. NEMO'er og TSO'er, der samarbejder i en bestemt region, bliver enige om et fælles forslag til fordelingen af de regionale udgifter, jf. stk. 2, litra b). Forslaget godkendes derefter individuelt af de kompetente nationale myndigheder i hver medlemsstat i regionen. NEMO'er og TSO'er, der samarbejder i en bestemt region, kan alternativ anvende den udgiftsfordeling, der er beskrevet i stk. 3.

VISSE ANDRE EU-/EØS-LANDES SPROGVERSIONER AF KRITERIERNE RIMELIGE, LØNSOMME OG FORHOLDSMÆSSIGE I CACM ARTIKEL 75, STK. 2
Forsyningstilsynet vurderer udgiftsdækningen for EPEX SPOT efter den danske sprogversion af CACM, herunder kriterierne "rimelige, lønsomme og forholdsmæssige" ifølge CACM artikel 75, stk. 2. Forsyningstilsynet finder anledning til at citere de samme kriterier fra visse andre EU-/EØS-landes sprogversioner af CACM artikel 75, stk. 2:

<i>Dansk</i>	rimelige	lønsomme	forholdsmæssige
<i>Engelsk</i>	reasonable	efficient	proportionate
<i>Tysk</i>	angemessen	effizient angefallen	verhältnismäßig eingestuft
<i>Fransk</i>	raisonnables	efficients	proportionnés
<i>Svensk</i>	rimliga	effektiva	proportionella
<i>Norsk</i>	rimelige	effektive	forholdsmæssige
<i>Finsk</i>	oikeasuhtaiset	tosiallisesti aiheutuneita ¹	kohtuullisia

EU-DOMSTOLENS PRAKSIS VED SPROGLIGT UOVERENSSTEMMENDE EU-RETSAKTER

Dom af 6. oktober 1982 i sag 283/81 "Cilfit"

Præmis 16-18

Endelig kan den korrekte anvendelse af EF-retten fremgå med en sådan klarhed, at der ikke foreligger nogen rimelig tvivl om afgørelsen af det rejste spørgsmål. [...].

Muligheden herfor skal imidlertid vurderes i forhold til EF-rettens særegenheder og de særlige vanskeligheder, som fortolkningen heraf frembyder.

Der skal først og fremmest tages hensyn til den omstændighed, at de EF-retlige bestemmelser er affattet på flere forskellige sprog, og at alle sproglige versioner er autentiske. Fortolkningen af en EF-retlig bestemmelse kan derfor først ske efter en sammenligning af de sproglige versioner.

Dom af 20. februar 2018 i sag C-16/16 "Belgien mod Kommissionen"

Præmis 49-50

Det følger heraf, at samtlige sproglige versioner af en EU-retsakt principielt tillægges den samme værdi. Af hensyn til en fortsat ensartet fortolkning af EU-retten er det vigtigt, at den pågældende bestemmelse, når der er uoverensstemmelse mellem versionerne, fortolkes på baggrund af den almindelige opbygning af og formålet med det regelsæt, som den indgår i [...].

Den formulering, der er anvendt i en sprogversion af en retsakt, kan således ikke alene tjene som grundlag for retsaktens fortolkning eller i denne henseende tillægges større betydning end de øvrige sprogversioner. Dette ville nemlig være i strid med kravet om en ensartet anvendelse af EU-retten [...].

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om EPEX SPOT kan få dækket udgifter til at oprette og ændre day-ahead-markedskoblingen (SDAC) og intraday-markedskoblingen (SIDC) i 2017 via de danske nettariffer. EPEX SPOT har ansøgt om at få dækket i alt 9.213 EUR, nærmere beskrevet under EPEX SPOT's udgiftsrapport 2017 i afgørelsens sagsfremstilling.

¹ Finsk regulator har oplyst til FSTS, at udtrykket "tosiallisesti aiheutuneita" i den finske sprogversion har den synonyme betydning på finsk, at det er "faktiske/validerede", og ikke "effektive", udgifter

Forsyningstilsynets vurdering og afgørelse af EPEX SPOT's ansøgning vil have virkning for de priser, som Energinet efter § 2 i bekendtgørelse nr. 816 af 27. juni 2016 om økonomisk regulering af Energinet.dk kan indregne som nødvendige udgifter ved effektiv drift af de aktiviteter, Energinet varetager som systemansvarlig virksomhed efter § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

Forsyningstilsynets vurdering har som udgangspunkt, at de udgifter, der kan henføres til Danmark som medlem af den europæiske markeds kobling, kan dækkes i kraft af de gebyrer, som EPEX SPOT selv opkræver hos markedsaktørerne.

Forsyningstilsynet har dog kompetence som dansk regulerende myndighed til at træffe afgørelse om, at EPEX SPOT's udgifter helt eller delvist kan dækkes via Energinets nettariffer. Forsyningstilsynet kan og skal herunder, når det gælder EPEX SPOT's fællesudgifter og regionale udgifter afgøre, om EPEX SPOT kan få dækket disse udgifter via Energinets nettariffer. Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om udgifterne er "rimelige, lønsomme og forholdsmæssige".

Forsyningstilsynet vil herefter vurdere EPEX SPOT's ansøgning om dækning af udgifter til SDAC og SIDC på baggrund af CACM artikel 75, stk. 2, 76, stk. 1-2, 77, stk. 1, og 80, idet Forsyningstilsynet ved denne vurdering tillige vil inddrage CACM's præambelbetragtninger nr. 23 og 24 samt formålsbestemmelserne efter CACM artikel 3 .

Forsyningstilsynet vil som led i behandlingen af den aktuelle sag også støtte sig til

- de nordiske regulerende myndigheders fælles vejledning til NEMO-udgiftsdækning "Nordic Cost Guidance" (bilag 3)
- den fælles EU-regulatoriske vejledning til NEMO'ernes udarbejdelse af årlige udgiftsrapporter (bilag 4),
- kriterier ifølge dansk energiretlig praksis for, at tariffer og ydelser er "rimelige" i betydningen "omkostningsægte",
- kriterier for "økonomisk effektivitet" ifølge fagøkonomisk teori og
- proportionalitetsprincippet efter dansk forvaltningsret og EU-retligt.

Forsyningstilsynets vurdering af EPEX SPOT's ansøgning om udgiftsdækning for 2017 vil under hensyn til ovennævnte hoved- og støttekriterier herefter ske efter følgende systematiske rækkefølge:

1. En vurdering af, om EPEX SPOT er henvist til at få dækket udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC via egne gebyrer eller kan få dækket disse udgifter via Energinets nettariffer eller "en anden passende mekanisme" efter CACM artikel 75.
2. Status for Nordic Cost Guidance som vejledning til brug for tilsynets vurdering af udgifter til at oprette og ændre, modsat drift, af SDAC og SIDC og af nøgler til fordeling af udgiftsandele mellem Energinet og NEMO'er og indbyrdes mellem NEMO'er.
3. Vurdering af, om de fælles- og regionale udgifter, EPEX SPOT har søgt dækket, opfylder kriterierne for at være rimelige, lønsomme og forholdsmæssige efter CACM artikel 75, stk. 2. Herunder hvad der skal forstås ved de enkelte af disse kriterier.

Forsyningstilsynet vil endeligt sammenfatte, hvordan EPEX SPOT's ansøgning for 2017 om udgiftsdækning via Energinets nettariffer er fordelt på de enkelte udgiftstyper, og om

hvordan Forsyningstilsynet har forholdt sig til den ansøgte dækning af de enkelte udgiftstyper.

VURDERING AF, OM EPEX SPOT KAN FÅ DÆKKET UDGIFTER VIA EGNE GE- BYRER, NETTARIFFER ELLER "ANDEN PASSENDE MEKANISME"

NEMO'erne, der tilbyder day-ahead- og intraday-handelsydelse i Danmark, herunder EPEX SPOT er kommercielle og konkurrenceudsatte, og Forsyningstilsynet regulerer ikke de medlemspriser (dvs. gebyrer), som NEMO'erne opkræver af deres medlemmer.

EU-landenes regulerende myndigheder, herunder Forsyningstilsynet, skal dog vurdere efter CACM artikel 75, stk. 2, om NEMO'erne, herunder EPEX SPOT, kan få dækket deres udgifter i kraft af:

- NEMO'ernes egne gebyrer,
- TSO'ernes nettarriffer eller
- "andre passende mekanismer".

EU-landenes regulerende myndigheder har i fællesskab undersøgt, om NEMO'ernes fælles- og regionale udgifter til SDAC og SIDC kan dækkes via "andre passende mekanismer", som nævnt i CACM artikel 75, stk. 2. EU-landenes regulerende myndigheder har dog fundet, at der ikke umiddelbart findes andre muligheder for at få dækket udgifterne end i kraft af NEMO'ernes gebyrer eller TSO'ernes nettarriffer.

Forsyningstilsynet må således konstatere, at det forud for den aktuelle sag er blevet undersøgt på EU-plan og herved er forkastet eller i hvert fald fundet tvivlsomt, om EPEX SPOT's andel af Danmarks udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC kan blive dækket via EPEX SPOT's egen gebyrer eller "andre passende mekanismer".

Forsyningstilsynet bemærker også, at CACM artikel 75, stk. 2, udtrykkeligt angiver som den tredje mulige metode, at NEMO'er kan få dækket udgifter til SDAC og SIDC via TSO-nettariffer. CACMs' præambel-betragtninger nr. 23 og 24 understøtter dertil, at NEMO'erne, inkl. de NEMO'er, der udfører markedskoblingsfunktioner, bør have ret til at få dækket udgifter, hvis disse udgifter er lønsomme, rimelige og forholdsmæssige.

Forsyningstilsynet vurderer herefter selvstændigt efter CACM artikel 75, stk. 2, og under hensyn til tilsynets kompetence som dansk regulerende myndighed, at EPEX SPOT i kraft af en regulatorisk vurdering og afgørelse af en ansøgt udgiftsdækning vil kunne få dækket EPEX SPOT's fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC via den danske TSO Energinets nettarriffer. Forsyningstilsynet finder således også, at EPEX SPOT ikke skal være henvist til at få dækket udgifterne via egne gebyrer, ligesom Forsyningstilsynet finder, at der ikke foreligger det fornødne grundlag for, at EPEX SPOT kan få dækket udgifterne via "andre passende mekanismer".

NORDIC COST GUIDANCE SOM VEJLEDNING FOR TILSYNETS VURDERING

Forsyningstilsynet og de øvrige nordiske landes regulerende myndigheder har valgt at samarbejde om at udarbejde og anvende en fælles vejledning (Nordic Cost Guidance, seneste version er fra december 2020, bilag 3). Nordic Cost Guidance vejleder dertil om, hvilke typer NEMO-udgifter til dækning som de nordiske landes regulerende myndigheder vil træffe hver deres nationale afgørelse om.

Forsyningstilsynet finder, at Nordic Cost Guidance er relevant som praktisk værktøj og virkemiddel for NEMO'er, TSO'er og regulerende myndigheder i Norden.

Forsyningstilsynet vurderer også, at Nordic Cost Guidance fremmer en fælles nordisk tilgang til dækning af NEMO-udgifter via TSO'ernes nettariffer og dermed understøtter NEMO'ernes, TSO'ernes og regulerende myndighedernes fælles forpligtelse til at efterleve kriterierne i CACM artikel 80, stk. 1, 3. pkt., hvorefter udgifter direkte relateret til SDAC og SIDC skal kunne identificeres klart og separat samt være reviderbare.

Forsyningstilsynet finder dertil, at Nordic Cost Guidance i høj grad fremmer og understøtter formålene efter CACM artikel 3, litra e og i, om at sikre en fair og ikke-diskriminerende behandling af bl.a. TSO'er og NEMO'er samt at skabe lige vilkår for NEMO'er.

Forsyningstilsynet bemærker endvidere, at CACM artikel 80, stk. 4, jf. artikel 2, litra b, forudsætter et regionalt samarbejde om fordeling af udgifter mellem NEMO'er og TSO'er i en region, aktuelt i Norden, og at Nordic Cost Guidance netop tjener til at understøtte et regionalt nordisk samarbejde om fordeling af udgifter mellem NEMO'er og TSO'er.

UDGIFTER TIL AT OPRETTE OG ÆNDRE MODSAT DRIFT AF SDAC OG SIDC

Forsyningstilsynet finder, at en NEMO kan få dækning for udgifter, der er opstået ved at oprette og ændre SDAC og SIDC via Energinets nettariffer. Forsyningstilsynet finder imidlertid ikke, at NEMO'er, der opererer på det danske el-marked, kan få dækket deres andel af Danmarks fælles udgifter til drift af SDAC og SIDC via Energinets nettariffer.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at NEMO'erne skal have incitament til at drive SDAC og SIDC mere effektivt. Den enkelte NEMO's andel af de fælles udgifter til driften af det, der allerede er udviklet, skal således holdes så langt nede som muligt for at sikre billige el-priser for forbrugerne.

Forsyningstilsynet finder, at ovennævnte væsentlige og saglige hensyn lovligt støtter sig på formålsbestemmelserne i CACM artikel 3, litra a, e og g, om fremme af effektiv konkurrence inden for produktion og handel med og forsyning med el, at sikre at TSO'er og NEMO'er får en fair behandling samt bidrag til effektiv og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemet og -elsektoren i EU.

Forsyningstilsynet vurderer herefter sammenfattende, at udgifter til drift af markedskoblingen ikke kan dækkes.

VURDERING AF BRUG AF FORDELINGSNØGLER TIL AT FORDELE FÆLLES-UDGIFTER MELLEM ENERGINET OG NEMO'ER, HHV. MELLEM NEMO'ER

Forsyningstilsynet finder, at Danmarks andel af de fælles NEMO-/TSO-udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC skal fordeles 50/50 mellem den danske TSO, Energinet, og de NEMO'er, der opererer på det danske el-marked, herunder EPEX SPOT.

Forsyningstilsynet finder, at 50/50-fordelingen finder støtte i udsagnet i CACM artikel 80, stk. 3, 1. pkt., hvorefter fællesudgifter, som nævnt i CACM artikel 80, stk. 2, litra a, "skal fordeles på de TSO'er og NEMO'er i medlemsstaterne [...], som deltager i den fælles day-ahead- og intraday-kobling".

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at de fleste af EU-landenes regulerende myndigheder anvender en 50/50-nøgle for det enkelte EU-lands andel af fællesudgifter til fordeling mellem EU-landets TSO/TSO'er og den eller de NEMO'er, som opererer i EU-landet.

En 50/50-fordeling understøttes tillige både af Nordic Cost Guidance (bilag 3) og den fælles EU-regulatoriske vejledning til NEMO'ernes udarbejdelse af årlige udgiftsrapporter (bilag 4).

Forsyningstilsynets fastsættelse af en 50/50-fordeling angår umiddelbart, at Danmarks andel af de fælles udgifter til SDAC og SIDC skal yderligere fordeles mellem Energinet og NEMO'erne, der opererer på det danske el-marked. Forsyningstilsynet skal i de efterfølgende selvstændige afsnit vurdere, om og i hvilket omfang EPEX SPOT's andel af de omhandlede fællesudgifter kan og skal dækkes via Energinets nettariffer.

Forsyningstilsynet har også vurderet, at når der er mere end én NEMO i Danmark, skal 50 pct. af NEMO'ernes andel af fælles- og regionale - og nationale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC fordeles mellem NEMO'erne, således at 1/3 fordeles ligeligt mellem NEMO'erne, og 2/3 fordeles under hensyn til handlet volumen pr. NEMO.

Forsyningstilsynet bemærker at denne fordelingsnøgle har som saglig baggrund, at jo flere konkurrerende NEMO'er, der opererer på de nordiske landes el-markeder, har de flere NEMO'er ført til højere udgifter. Modsat en intuitiv opfattelse af konkurrence.

Dette taler alt andet lige for, at NEMO'ernes andel af udgifterne skal fordeles ligeligt mellem NEMO'erne. Forsyningstilsynet og de øvrige nordiske regulerende myndigheder har ved udarbejdelse af Nordic Cost Guidance lagt større vægt på hensynet til, at fordelingen af udgifter mellem NEMO'er ikke skal udgøre en barriere for indtræden af nye NEMO'er på de nordiske el-markeder.

Forsyningstilsynet finder herved sammenfattende, at Forsyningstilsynets anvendelse af de omhandlede vejledende fordelingsnøgler ifølge Nordic Cost Guidance for fordelingerne mellem Energinet og NEMO'er og indbyrdes mellem NEMO'er fremmer effektiv konkurrence inden for produktion og handel med og forsyning med el, sikrer at TSO'er og NEMO'er får en fair behandling samt bidrager til effektiv og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemet og -elsektoren i EU ifølge formålsbestemmelserne i CACM artikel 3, litra a, e og g.

VURDERING AF FÆLLES - OG REGIONALE UDGIFTER

Forsyningstilsynet skal vurdere, om EPEX SPOT kan få fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC dækket via TSO'ernes nettariffer efter CACM artikel 75, stk. 2, jf. artikel 80, stk. 3, litra a og b. Udgifterne skal efter CACM artikel 75, stk. 2, være "rimelige, lønsomme og forholdsmæssige" for at kunne blive dækket.

EPEX SPOT har ansøgt om at få dækket 9.213 EUR til fælles - og regionale udgifter via Energinets nettariffer.

VURDERING AF, HVAD DER SKAL FORSTÅS MED KRITERIET "RIMELIGE"

Forsyningstilsynet bemærker, at hverken CACM i sig selv eller andre EU-retlige retskilder indeholder holdepunkter for at nå frem til en nærmere forståelse af kriteriet "rimelige" i CACM artikel 75, stk. 2.

Forsyningstilsynet finder det herefter relevant og lovligt ved vurdering af, om EPEX SPOT's ansøgte dækning af fælles- og regionale udgifter via Energinets nettariffer er "rimelig" efter CACM artikel 75, stk. 2, jf. artikel 80, stk. 2, litra a og b, at kunne inddrage, hvordan udtrykket "rimelige" fortolkes ifølge dansk energiret.

Forsyningstilsynet anvender og fortolker således i forvejen kriteriet "rimelige" i sager om økonomisk regulering af netvirksomheder, idet kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., jf. §§ 69-71, skal ske efter *rimelige*, objektive og ikke-diskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til.

Dansk energiretlig praksis afspejler dertil, at "rimelige" skal forstås således, at tariffer for ydelser så vidt muligt skal være "omkostningsægte". Energiklagenævnet har endvidere angivet, at hvert enkelt driftsmæssigt forhold, der indgår i den samlede tarif, skal indgå ved vurderingen af, om tariffen er "rimelig" m.v., jf. nævnets afgørelser af 24. september 2010, j.nr. 1011-405 og 1011-406, om distribution af elektricitet til A-kunder (en gros).

VURDERING AF, OM UDGIFTERNE ER RIMELIGE (OMKOSTNINGSÆGTE)

EPEX SPOT's udgifter til den europæiske markedskobling er specificeret i udgifter til day-ahead-markedskoblingen (SDAC) og til intraday-markedskoblingen (SIDC), jf. ovenfor Sagfremstillingen, Boks 1 og Tabel 1.

Dækningen af udgifter til SDAC og SIDC, afholdt af NEMO'er, der opererer på de nordiske el-markeder herunder EPEX SPOT, er dertil kategoriseret som fælles udgifter, regionale udgifter og nationale udgifter efter kriterierne i CACM artikel 80, stk. 2, litra a-c. Alt efter om udgifterne til dækning kan henføres til at angå alle konkurrenceudsatte NEMO'er, der opererer på EU's indre marked for handel med el, på de nordiske el-markeder eller på det nationale danske el-marked.

Forsyningstilsynet bemærker også, at Forsyningstilsynet har vurderet EPEX SPOT's ansøgning om udgiftsdækning efter en revisionsmæssig tilgang. Forsyningstilsynet har herunder udskilt en række udgiftstyper ifølge EPEX SPOT's oprindelige ansøgning om udgiftsdækning for 2017, der ikke kan henføres til Forsyningstilsynets aktuelle vurdering af EPEX SPOT's fælles- og regionale udgifter for 2017.

Forsyningstilsynet finder på denne baggrund, at de herefter klart identificerede og afgrænsede fælles- og regionale udgifter, der indgår i EPEX SPOT ansøgning om at få dækket udgifter til SDAC og SIDC for 2017 via Energinets nettariffer, må anses for at være "rimelige", som nævnt i CACM artikel 75 stk. 2, jf. artikel 80, stk. 2, litra a og b.

Forsyningstilsynet finder således, at udgifterne må anses for "omkostningsægte" ifølge dansk energiretlig praksis for fortolkning af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., som udgifter, der kan henføres til at opretholde og ændre hvert enkelt driftsmæssigt led i SDAC og SIDC.

VURDERING AF, HVAD DER SKAL FORSTÅS MED KRITERIET "LØNSOMME"

Forsyningstilsynet har sammenlignet den danske sprogversion af CACM artikel 75, stk. 2, med de engelske, tyske, franske, svenske, norske og finske versioner af CACM artikel 75, stk. 2. Der henvises til de tre kriterier, "rimelige, lønsomme og forholdsmæssige", i de pågældende sprogversioner, og som er gengivet i denne afgørelse under Retsgrundlag.

En sammenligning med de engelske, tyske og franske versioner er relevant, idet engelsk, tysk og fransk er de primære arbejdsprog i EU's institutioner. En sammenligning med de svenske, norske og finske versioner er relevant, idet Forsyningstilsynet har samarbejdet med de regulerende myndigheder i Sverige, Norge og Finland om at udarbejde "Nordic Cost Guidance", hvormed der er en fælles nordisk tilgang til en retvisende opgørelse af udgiftsdækningen for de NEMO'er, herunder EPEX SPOT, der opererer på de nordiske el-markeder.

Forsyningstilsynet bemærker, at hvor den danske sprogversion af CACM artikel 75, stk. 2, anvender udtrykket "lønsomme", anvender den engelske version i forhold til det samme kriterium udtrykket "efficient", i tysk version "effizient angefallen", i fransk version "efficients", i svensk version "effektiva" og i norsk version "effektive".

Finsk regulerende myndighed har oplyst til Forsyningstilsynet, at den finske version også ses at være afvigende i forhold til de engelske, franske og tyske sprogversioner, idet udtrykket "tosiallisesti aiheutuneita" har den synonyme betydning på finsk, at der er tale "faktiske/validerede" udgifter, snarere end "effektive" udgifter.

Flertallet af andre sprogversioner, som Forsyningstilsynet har sammenlignet med den danske version, ses dog at anvende et stort set ensartet og andet udtryk end "lønsomme". Dette andet udtryk ville være "effektive" på dansk.

Forsyningstilsynet finder, at en naturlig sproglig forståelse af kriteriet "lønsomme" peger i retning af et kvalificeret krav om, at den omhandlede udgiftsdækning skal være "rentabel" eller "skal kunne betale sig". Hvilket i sig selv giver anledning til tvivlsspørgsmålet for hvem? For EPEX SPOT, for Energinet, eller for begge? "Effektive" må derimod i sammenhængen forstås som et alment krav om, at udgiftsdækningen skal understøtte funktionaliteten og effektiviteten af EU's indre marked for handel med el samt markedskoblingen.

Forsyningstilsynet finder på denne baggrund, at kriteriet "lønsomme" i den danske sprogversion af CACM artikel 75, stk. 2, fremtræder knap så klart og giver anledning til tvivl ved Forsyningstilsynets vurdering af dækningen af EPEX SPOT's udgifter til markedskoblingen.

Forsyningstilsynet finder herefter at kunne fortolke kriteriet "lønsomme" i den danske sprogversion af CACM artikel 75, stk. 2, under hensyn til, at kriteriet indgår i sammenhæng med formålene fastsat i CACM artikel 3, litra a og g, om fremme af *effektiv* konkurrence inden for produktion og handel med og forsyning med elektricitet samt bidrag til *effektiv* og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemet og -elsektoren i EU.

Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet "effektive" må anses for sprogligt mere retvisende end "lønsomme" i sammenhæng med CACM's formål. Forsyningstilsynet vurderer herefter, at der for at sikre en ensartet anvendelse af EU-retten er et fornødent grundlag for at fortolke udtrykket "lønsomme" i den danske sprogversion af CACM artikel 75, stk. 2, under hensyn til kriteriet "effektive".

Forsyningstilsynet skal herved henvise til EU-Domstolens praksis for, hvordan der i givet fald skal forholdes, når der foreligger sprogligt uoverensstemmende EU-retsakter. Jf. som eksempler på denne praksis, sag C-283/81, præmis 16-18, og sag C-16/16, præmis 49-50.

VURDERING AF, OM UDGIFTERNE ER LØNSOMME (EFFEKTIVE)

Forsyningstilsynet skal herefter vurdere, om de fælles- og regionale udgifter, som EPEX SPOT har ansøgt om at få dækket via Energinets nettariffer, er lønsomme, i betydningen "økonomisk effektive", som fortolket efter CACM artikel 75, stk. 2.

Forsyningstilsynet bemærker, at det inden for økonomisk velfærdsteori antages, at enhver forbruger vil maksimere sin egen nytte². En optimal allokering af velfærd vil således betyde, at ingen forbrugere står ringere i den nye situation.

Forsyningstilsynet finder, at de lavere elpriser, som forbrugerne kan opnå som følge af SDAC og SIDC, er større end den stigning i tarif, som forbrugerne vil få som følge af dækning af EPEX SPOT's udgifter til SDAC og SIDC. Dette er begrundet i en analyse fra Booz & Company, der er bestilt af Generaldirektoratet for Energi hos Europa-Kommissionen, og som estimerer, at en fuldt ud gennemført markedskobling af de europæiske el-markeder vil medføre fordele på mellem 2,5 og 4 mia. EUR hvert år. Pr. forbruger bliver det 5 til 8 EUR³. Til sammenligning vil en dækning af EPEX SPOT's andel af udgifterne til SDAC og SIDC forøge de danske forbrugeres tarif med minde enn 0,01 EUR i et år.

Forsyningstilsynet finder videre, at en dækning via Energinets nettariffer af EPEX SPOT's andel af NEMO'ernes fælles- og regionale udgifter på EU-niveau til at oprette og ændre SDAC og SIDC må anses for økonomisk effektiv, hvis udgiftsdækningen bidrager til at maksimere samfundsøkonomisk velfærd med de færrest mulige ressourcer⁴.

Hvis NEMO'erne skulle blive afskåret fra at få dækket udgifter, som NEMO'erne afholder til at oprette og ændre SDAC og SIDC, kunne der være risiko for, at NEMO'erne ikke ville indgå som aktive parter ved at oprette og gennemføre markedskoblingen, der er central for opnåelse af den samfundsøkonomiske gevinst, der er et af de centrale formål ved det indre marked for el.

² Bodil Olai Hansen og Hans Keiding: Mikrøøkonomi - allokering og optimalitet, Akademisk Forlag, 3. udgave, 2003

³ Booz & Company: Benefits of an integrated European energy market, https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/documents/20130902_energy_integration_benefits.pdf

⁴ Ignacio J. Pérez-Arriaga m.fl.: Regulation of the Power Sector, Kapitel 2 p 69ff., navnlig p 70, "Economic efficiency is attained when the welfare of society as a whole is maximized", Springer-Verlag London 2013

Forsyningstilsynet vurderer således, at en dækning via Energinets nettariffer af EPEX SPOT's andel af NEMO'ernes fælles- og regionale udgifter på EU-niveau til at oprette og ændre SDAC og SIDC i høj grad fremmer og understøtter formålene efter CACM artikel 3, litra a og g, om fremme af en effektiv konkurrence inden for produktion og handel med og forsyning af el, samt at bidrage til en effektiv og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemet og el-sektoren i EU.

Forsyningstilsynet bemærker også, at det vil stå i modsætning til formålene efter CACM artikel 3, litra a, e, g og i, om fremme af effektiv konkurrence m.v., at sikre en fair og ikke-diskriminerende behandling af bl.a. NEMO'er og at skabe lige vilkår for NEMO'er, hvis EPEX SPOT alene var henvist til at få dækket udgifter til SDAC og SIDC via egne gebyrer og ikke tillige eller alternativt i kraft af TSO'ernes nettariffer.

En sådan forskelsbehandling ville kunne anses for at være diskriminerende og konkurrenceforvridende i forholdet mellem EPEX SPOT og andre frit konkurrerende NEMO'er, der har eller vil få dækket udgifter til SDAC og SIDC via TSO'ernes nettariffer.

Forsyningstilsynet finder på denne baggrund, at de klart identificerede og afgrænsede fælles- og regionale udgifter, der indgår i EPEX SPOT ansøgning om dækning via Energinets nettariffer, må anses for at være "lønsomme", fortolket som "effektive", som nævnt i den danske sprogversion af CACM artikel 75 stk. 2, jf. artikel 80, stk. 2, litra a og b.

VURDERING AF, HVAD DER SKAL FORSTÅS MED KRITERIET "FORHOLDSMÆSSIGE"

Forsyningstilsynet finder, at kriteriet "forholdsmæssige" i CACM artikel 75, stk. 2, skal forstås i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet ifølge den almindelige danske forvaltningsret, og som også er skrevet ind i artikel 5, stk. 4, 1. pkt., i Traktaten om Den Europæiske Union.

Forsyningstilsynet finder i ovennævnte sammenhæng at skulle efterprøve, at en dækning via Energinets nettariffer af EPEX SPOT's ansøgte fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC for 2017 ikke går videre, end hvad der i fornødent grad tjener funktionaliteten og effektiviteten af EU's indre marked for handel med el samt markedskoblingen.

VURDERING AF, OM UDGIFTERNE ER FORHOLDSMÆSSIGE

Forsyningstilsynet konstaterer, at EPEX SPOT og de øvrige NEMO'er har ansvar for at udvikle og vedligeholde de algoritmer, systemer og procedurer, der anvendes i sammenhæng med SDAC og SIDC. NEMO'erne har også ansvar for at behandle inputdata om overførselskapacitet og allokeringsbegrænsninger samt drift af priskoblingsalgoritmen og algoritmen for kontinuerlig handel.

Fordelingen af NEMO-udgifter, TSO-udgifter og fælles NEMO- og TSO-udgifter afspejler således fordelingen af de forskellige opgaver, som NEMO'erne, respektive TSO'erne, hver især har ansvar for.

Forsyningstilsynet skal til relativ sammenligning gøre opmærksom på, at Forsyningstilsynet aktuelt alene vurderer, om EPEX SPOT via Energinets nettariffer kan få dækket

fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC for 2017, og hvor disse udgifter er identificeret og er skapt afgrænset til at udgøre kun 9.213 EUR.

Forsyningstilsynet må også bemærke, at CACM artikel 75, stk. 2, udtrykkeligt nævner som mulighed, at NEMO'er kan få dækket udgifter til SDAC og SIDC via TSO-nettariffer, og at CACMs' præambel-betragtninger nr. 23 og 24 yderligere understøtter, at NEMO'erne, inkl. de NEMO'er, der udfører markedskoblingsfunktioner, bør have ret til at få dækket udgifter, hvis disse udgifter er lønsomme, rimelige og forholdsmæssige.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at EPEX SPOT's ansøgte dækning af fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC for 2017 ikke går videre, end hvad der i fornødent grad tjener funktionaliteten og effektiviteten af EU's indre marked for handel med el samt markedskoblingen.

Forsyningstilsynet bemærker dertil, at en dækning via Energinets nettariffer af EPEX SPOT's ansøgte fælles- og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC for 2017 ikke går juridisk videre, end hvad der efter CACM artikel 75, stk. 2, jf. artikel 80, stk. 2, litra b og c, er udtrykkeligt hjemmel til.

Forsyningstilsynet finder herved sammenfattende, at de herefter klart identificerede og afgrænsede fælles- og regionale udgifter, der indgår i EPEX SPOT's ansøgning om dækning via Energinets nettariffer for 2017, må anses for at være "forholdsmæssige", som nævnt i CACM artikel 75, stk. 2, jf. artikel 80, stk. 2, litra a og b, og som også understøttet af proportionalitetsprincippet efter både dansk forvaltningsret og EU-retligt.

SAMMENFATNING

EPEX SPOT har for 2017 ansøgt Forsyningstilsynet om, at EPEX SPOT via Energinets nettariffer kan få dækket udgifter for i alt 9.213 EUR.

Forsyningstilsynet har vurderet, at de 9.213 EUR, som EPEX SPOT har søgt om at få dækket via Energinets nettariffer for 2017, og som EPEX SPOT har kategoriseret som fælles - og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC, opfylder kriterierne for at være rimelige og effektive, fortolket på baggrund af kriteriet "lønsomme", samt forholdsmæssige ifølge CACM.

Forsyningstilsynet godkender således, at EPEX SPOT kan få dækket fælles - og regionale udgifter til at oprette og ændre SDAC og SIDC i 2017, svarende til 9.213 EUR, via Energinets nettariffer.

Eftersom Forsyningstilsynet herved træffer afgørelse om at godkende, at EPEX SPOT kan få udgiftsdækning for alle eller dele af sine udgifter til SDAC/SIDC, kan Energinet indregne disse udgifter som en del af sine nødvendige omkostninger ved effektiv drift, og som dermed kan dækkes via systemtariffen.

Forsyningstilsynet finder, at det er op til Energinet og EPEX SPOT at udrede evt. udestående beløb imellem sig, der opstår på baggrund af Forsyningstilsynets afgørelse.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Forsyningstilsynets afgørelse offentliggøres, jf. elforsyningslovens § 78 b, stk. 1. Forsyningstilsynet undtager fortrolige oplysninger, som nævnt i elforsyningslovens § 78 b, stk. 2, ved udkast til afgørelse i offentlig høring og ved offentliggørelsen af endelig afgørelse.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021. Klage skal være skriftlig og være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og nævnets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnes hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carsten Smidt
Direktør